

вигляді жирних ліній, що позначають основні ідеї, пов'язані з цим завданням. Значимість думок виділяється за допомогою товщини ліній.

Четверта методика вигадана Вільямом Гордоном – синектика. Гордон вважає, що основне джерело креативності – у пошуку аналогій. Спочатку потрібно вибрати об'єкт і намалювати таблицю для його аналогій. У перший стовпець записують всі прямі аналогії, у другій – непрямі (наприклад, заперечення ознак першого стовпчика). Потім потрібно зіставити мету, об'єкт і непрямі аналогії. Скажімо, об'єкт – олівець, завдання – розширення асортименту. Пряма аналогія – об'ємний олівець, її заперечення – плоский олівець. Результатом буде олівець-закладка.

Останній напрямок – Інсайтні методики. Ці методики зводяться до спроб знайти рішення задачі шляхом медитації і творення. Вважається, що вони більше підходять для вирішення особистих завдань, аналізу власного досвіду. Яскравим прикладом є метод Далі. Він сидів перед чистим полотном, тримаючи в руці ключ. І сидів так, поки не починав засинати. Коли ключ падав, вдаряючись об підлогу він дзвенів і будив художника. Далі брав кисть і намагався перенести на полотно сюрреалістичні образи, які виникали у свідомості на кордоні неспання і сну. Далі вважав, що в момент засинання свідомість починає обробляти інформацію, що надійшла за день, спотворюючи її і проводячи несподівані паралелі.

Методів багато, і кожен гарний при певних умовах. Можна порівняти методи і з набором відмічок – для кожної проблеми можна підібрати таку відмічку, яка допоможе відкрити його швидше і з меншими зусиллями. Кожен може придумати свій метод і застосовувати його для пошуку креативних ідей. Головне – створювати нове можливо. І краще виходить у того, хто використовує досвід тих, хто був до нього.

СЕКЦІЯ 4.

РОЛЬ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ГУМАНІТАРНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕЛІТИ

Верхоланцева Н.
НТУ «ХПІ»

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ МАЙБУТНЬОЇ ГУМАНІТАРНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕЛІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

XXI століття вимагає науково обґрунтованих підходів до самоуправління людини. Сьогодення визначається як епоха змін. Як зазначають деякі вчені, нині виявляється духовна криза, а в Україні ще й економічна, політична, соціальна, які набувають характеру системних. Головною причиною всіх криз є криза управління, зумовлена, зокрема, невідповідністю соціальної системи управління загальнолюдським цілям та її нездатністю забезпечити розвиток людини і суспільства. Великого значення набуває діяльність кожного з нас, які цілі, ми ставимо у своєму житті, які засоби використовуємо для їх досягнення. Цим підкреслюється актуальність і значущість нашого дослідження, яке присвячене формуванню основ самоменеджменту у майбутньої гуманітарно-технічної еліти в умовах вищої школи.

Варто зазначити, що складові поняття «самоменеджмент» частіше вивчаються у вищій школі. Одна з причин цього — нерозробленість навчальної дисципліни, що базується на філософії, методології, теорії управління, кібернетиці, соціосинергетиці, теорії особистості, біології, соціології, психології, праксеології, акмеології, валеології та ін. Потрібен стратегічний прорив у цій галузі знання й культурі його використання в реальному житті.

Здатність до самоменеджменту — одна з одвічних проблем кожного нового покоління. Так, на думку А. Богданова кожна людина має власну практичну траєкторію розвитку, породжену досвідом життя. Еволюція систем управління, не тільки дала нові можливості суб'єкту управління для реакції на нові виклики середовища, а й підвищила рівень стратегічної помилки, її вплив на долі і діяльність багатьох людей. І в стратегічному, і в ситуаційному менеджменті людина набуває нового значення.

Самоменеджмент людини як теорія і практика сьогодні посідає особливе місце в освітній парадигмі, суспільному і гуманітарному знанні. Це можна обґрунтувати на основі наступних положень.

По-перше, людство дійшло висновку, що єдиний спосіб змінити світ - це змінити себе. Виникнення самоуправління як наукової дисципліни також свідчить про деяку переорієнтацію науки, її цілей, моделей і пріоритетів.

По-друге, безліч наукових праць з проблематики самоорганізації, синергетики, соціосинергетики чинять могутній вплив на розвиток теорії самоуправління життєдіяльністю і діяльністю людини. Особливо актуальними стали питання міжлюдського впливу, «пагубної самовпевненості» людського розуму, випадковості, вибору в ситуації невизначеності, відповідальності. У реальному світі поведінка, воля, неординарність особистості можуть стати фактором визначального впливу на соціальну систему в її кризовому стані.

По-третьє, стає помітним явний зустрічний рух суспільствознавства і природознавства, в якому теорія і практика самоменеджменту отримують нові точки відліку. Підтверджують це розробки в галузі теорії діяльності, психології управління, виникнення альтернативної соціології, в яких породжуються нові відносини людини і природи. Це дає надію на сталий розвиток суспільства у ХХІ ст., розвиток і реалізацію особистісно-професійного потенціалу фахівця.

Таким чином, рівень розвитку науки про самоменеджмент людини з урахуванням вже відомих масовому читачеві напрацювань про можливості в самоуправлінні, саморозвитку, самовдосконаленні ще відносно невисокий. Проте, нині розроблено технології втручання в структури людської пам'яті, технології психологічного впливу як на окрему людину, так і на величезні маси людей. Через самоуправління людини, його наукове розроблення, творче засвоєння і культуру застосування пролягає шлях до розвитку суспільства, держави і головне — кожної окремої людини.

Подальшого дослідження потребують: проблеми управління якістю професійної підготовки майбутньої гуманітарно-технічної еліти, визначення педагогічних умов формування основ само менеджменту у сучасних фахівців в умовах фахової підготовки у вищій школі.

Гранкіна С.В.